

# El pou de glaç de les Feixes de Coaner

*Es consideren materials geològics tots els que constitueixen el nostre planeta, entre ells l'aigua, la neu i el glaç, i la seva explotació es pot considerar una forma particular de mineria de la qual ara parlarem.*

L'aprofitament històric del gel natural ens ha deixat al Geoparc un ric patrimoni de pous de glaç i un bon exemple és el de les Feixes de Coaner, remarcable pel bon estat de conservació, el recull d'objectes relacionats amb la seva explotació, la documentació escrita que se'n conserva i el testimoni oral recollit, tot gràcies a l'esforç de la família propietària. El glaç natural tenia històricament ús medicinal, però també es feia servir per conservar aliments, refrescar begudes i fer gelats; la venda estava regulada per les autoritats i l'arrendatari del servei n'havia de garantir el subministrament tot l'any. Sense possibilitats de fabricar-lo i sense geleres ni congestes l'única manera de disposar sempre de gel era conservar el que es podia emmagatzemar a l'hivern als pous de glaç. La majoria dels de la Catalunya Central es van construir i explotar entre finals del segle XVI i mitjans del XIX.

El pou de les Feixes de Coaner és del 1627, està molt ben construït, tot ell fet de pedra i com tots en bona part soterrat per conservar la frescor. Té la forma habitual en els pous, cilíndric i cobert amb una cúpula semiesfèrica. En canvi l'accés és força original, s'hi entra còmodament per una porta seguida d'un llarg passadís; a més té dues obertures petites a la paret lateral i una altra al cim de la cúpula. El glaç s'obtenia al costat del pou, en una bassa extensa i poc fonda que s'omplia amb aigua de la propera riera de Saló. La congelació de l'aigua comença per la superfície i avança molt lentament cap a l'interior del líquid, de manera que per obtenir una bon gruix de gel es cobria cada vespre amb una fina capa d'aigua que es glaçava la mateixa nit, i es repetia cada dia l'operació fins a assolir una capa de glaç d'uns 20 cm de gruix. El glaç de la bassa es tallava en blocs que pesaven entre 60 i 100 kg, es duïen al cim del pou i es baixaven a l'interior per l'obertura de la cúpula; a dins es posaven els blocs en capes separades per palla o boll per evitar que s'enganxessin. Un cop carregat el pou es tancaven les obertures amb terra, palla i branques. Com que el pou estava soterrat i aïllat de la calor exterior, el glaç s'hi conservava durant mesos i se'n fonia molt poc. Els blocs de glaç es treien amb una corriola i es transportaven a bast, ben protegits, i de nit. El glaç de les Feixes de Coaner es venia fins i tot a Barcelona. El viatge acabava als magatzems dels venedors de les ciutats, que pagaven el glaç pel pes que hi arribava.

[despiece]**Nom del paratge:** Les Feixes de Coaner. Cal no confondre-ho amb el poble, castell i santuari de Coaner, que és en una altra vall i s'hi va per una ruta diferent.

**Situació:** Al km 4 de la carretera BV-3002, de Valls de Torroella a Saló. Les visites són a hores convingudes.

**Procedència del nom:** El 1180 la casa ja s'anomena "Feixas", i era també aquest el cognom dels propietaris. L'afegit de Coaner se suposa que es deu a la demarcació parroquial.

**Situació geològica:** La zona forma part de la Depressió Geològica de l'Ebre.

**Importància geològica:** Enlloc més del Geoparc es pot visitar un pou de glaç tan accessible, ben conservat i documentat.

**Materials geològics:** Hi predominen les margues i gresos d'origen continental, dins la Formació Molasses de Solsona.

**Edat de la formació:** Oligocè.

**Curiositats:** El pou va estar actiu fins ja entrat el segle XX, com ho demostren els anuncis publicats a la premsa de Manresa l'any 1902.[despiece]

